

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж1 61/24
28.8.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија: Зорице Јовановић, председника већа, Драгице Савељић Николић и Предрага Васића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Маријана Ступар, адвокат из Београда, Баба Вишњина бр. 19, против тужене Републике Србије-Министарства финансија-Управе царина, коју заступа Државно правобранилаштво из Београда, Косовска бр. 31, ради накнаде штете, одлучујући о изјављеној жалби тужене против пресуде Првог основног суда у Београду П1 43/23 од 19.10.2023. године, у седници већа одржаној 28.08.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П1 43/23 од 19.10.2023. године у ставу један, два и три изреке и жалба тужене, у том делу, **ОДБИЈА СЕ**, као неоснована.

ПОТВРЂУЈЕ СЕ решење о парничним трошковима, садржано у ставу четири изреке пресуде Првог основног суда у Београду П1 43/23 од 19.10.2023. године, у делу којим је обавезана тужена да тужиоцу, на име парничних трошкова, исплати износ од 221.848,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде до исплате и жалба тужене, у том делу, **ОДБИЈА СЕ**, као неоснована.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о парничним трошковима, садржано у ставу четири изреке пресуде Првог основног суда у Београду П1 43/23 од 19.10.2023. године, у преосталом делу, и **ОДБИЈА**, као неоснован, захтев тужиоца у делу да се обавезе тужена да тужиоцу исплати законску затезну камату на износ од 221.848,00 динара почев од дана пресуђења до дана извршности пресуде.

Образложење

Ставом један изреке пресуде Првог основног суда у Београду П1 43/23 од 19.10.2023. године усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезана тужена да тужиоцу накнади штету у висини изгубљене зараде, за период од 06.11.2017. године до

06.04.2019. године, по наведеним месецима, у вредности и са каматом, као у њеном садржају.

Ставом два изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезана тужена да тужиоцу исплати, по основу отпремнине због одласка у пензију, износ од 108.542,00 динара, са законском затезном каматом почев од 06.04.2019. године до коначне исплате.

Ставом три изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезана тужена да, у корист тужиоца, уплати, Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, доприносе за обавезно пензијско и инвалидско осигурање, за период од 06.11.2017. године до 06.04.2019. године, на појединачне месечне износе из става један изреке пресуде.

Ставом четири изреке обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 221.848,00 динара, са законском затезном каматом од дана пресуђења, до коначне исплате.

Против наведене пресуде жалбу је благовремено изјавила тужена, из свих разлога прописаних чланом 373 Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11).

Испитујући правилност ожалбене пресуде, у границама овлашћења прописаних чланом 386 Закона о парничном поступку, Апелациони суд у Београду је, као другостепени суд, нашао:

-жалба је делимично основана.

У поступку доношења ожалбене пресуде, нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности, нити друге битне повреде одредаба парничног поступка.

Према чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку, против тужиоца је, по основу закључка о покретању дисциплинског поступка тужене од 21.06.2017. године, покренут дисциплински поступак и донето је решење тужене од 07.09.2017. године, којим је утврђено да је тужилац, у звању самостални царински инспектор, у ЦИ ..., дисциплински кажњаван за тежу повреду службене дужности, решењем директора Управе царина од 13.06.2016. године, оглашен кривим за тежу повреду службене дужности "незаконит рад или пропуштање радњи за које је државни службеник овлашћен ради спречавања незаконитости или штете" из члана 109 став 1 тачка 2 Закона о државним службеницима, те му је, применом члана 110 став 2 тачка 2 Закона о државним службеницима, изречена дисциплинска мера – престанак радног односа. Решењем Министарства финансија Републике Србије од 23.10.2017. године, одбијен је приговор тужиоца, изјављен против наведеног решења од 07.09.2017. године, као неоснован. Пресудом Управног суда - Одељења у Крагујевцу I-1 У бр. 17963/17 од 06.09.2019. године поништено је наведено решење Министарства финансија Републике Србије од 23.10.2017. године и предмет је враћен надлежном органу, на поновно одлучивање. Решењем Министарства финансија 08 број 112-01-1/831-2019 од

27.12.2019. године поништено је наведено решење од 07.09.2017. године, поводом приговора овде тужиоца. Истим решењем одређено је и да је наведено решење коначно. Привременим решењем Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање - Филијале Чачак бр. 181.1-1 00237/19 од 08.04.2019. године овде тужиоцу је утврђено право на старосну пензију од 07.04.2019. године.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, закључак је првостепеног суда да су тужбени захтеви тужиоца, садржине наведене у ставу један, два и три изреке ожалбене пресуде, основани. Наиме, првостепени суд је одлуку као у ставу један изреке ожалбене пресуде донео с позивом на одредбе члана 191 Закона о раду, јер је усвојен приговор тужиоца и поништено првостепено решење о престанку радног односа, чиме је престао је правни основ престанка радног односа тужиоцу до доношења новог решења о престанку радног односа, а тужилац је у конкретном случају стекао право на старосну пензију почев од 07.04.2019. године. Висину накнаде штете због изгубљене зараде, као и датуме доспелости, првостепени суд је утврдио из обрачуна тужене. Одлука о камати је донета применом одредаба члана 186, члана 277 и члана 324 став 1 Закона о облигационим односима. Првостепени суд је приликом доношења одлуке узео у обзир и наводе тужене да је тужилац својим незаконитим радњама на раду код тужене допринео настанку штете, сходно члану 192 Закона о облигационим односима, али сматра да су исти без утицаја на другачије пресуђење у овој правној ствари, с обзиром на то да се у случају незаконитог престанка радног односа и у ситуацији када је запосленом незаконито престао радни однос актом послодавца, према правном схватању Уставног суда у одлуци Уж. 7075/12 од 26.02.2015. године, не примењују правила о подељеној одговорности из члана 192 Закона о облигационим односима, нити друга правила о деликтној одговорности, прописана Законом о облигационим односима, већ посебна правила из члана 191 Закона о раду. Како је тужилац остварио право на старосну пензију почев од 07.04.2019. године, то је тужена, по даљем налажењу првостепеног суда, у складу са одредбом члана 38 став 2 Закона о платама државних службеника и намештеника, дужна да му накнади штету и по основу неисплаћене отпремнине због одласка у пензију. Према одредби члана 51 Уредбе о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника, државном службенику или намештенику који одлази у пензију исплаћује се отпремнина у висини 125% од плате коју би остварио за месец који претходи месецу у коме се исплаћује отпремнина, с тим да она не може бити нижа од две просечне зараде у РС према последњем коначно објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике на дан исплате, те је првостепени суд, крећући се у оквиру постављеног тужбеног захтева, тужиоцу досудио износ од 108.542,00 динара, на име неисплаћене отпремнине због одласка у пензију и досудио и камату на наведени износ, применом одредаба члана 277 и члана 324 Закона о облигационим односима, имајући у виду и да је према податку са сајта Републичког завода за статистику просечна зарада (брuto) обрачуна за март 2019. године износила 74.755,00 динара, док је просечна зарада без пореза и доприноса (нето) износила 54.271,00 динара. Имајући у виду да се под зарадом, у смислу одредбе члана 105 став 2 Закона о раду, сматра зарада која садржи доприносе, првостепени суд је, у складу са одредбом члана 164 Закона о раду, донео одлуку као у ставу три изреке ожалбене пресуде.

На правилно и потпуно утврђено чињенично стање, у потврђујућем делу ожалбене пресуде, правилно је првостепени суд применио материјално право, дајући за

своју одлуку потпуне и јасне разлоге, које прихвата и овај суд, као другостепени, у поступку жалбене контроле, у том делу.

Наводи жалбе тужене не доводе у сумњу правилност ожалбене пресуде, у наведеном делу, нити пружају доказе за супротно, већ жалба истиче околности које су правилно цењене од стране првостепеног суда и тичу се посебно чињенице да је Министарство финансија Републике Србије донело решење 27.12.2019. године, којим је, ставом један изреке, поништено наведено решење тужене од 07.09.2017. године о престанку радног односа тужиоца, и, ставом два изреке, тужилац оглашен кривим и изречена му је дисциплинска мера престанак радног односа, а које нису од утицаја на другачије пресуђење, управо имајући у виду, с тим у вези, образложење првостепеног суда, при чему се овај суд користи овлашћењем из одредбе члана 396 став 2 Закона о парничном поступку, којом је прописано да ако се пресудом жалба одбија, у образложењу пресуде суд неће детаљно образлагати пресуду у случају да прихвата чињенично стање утврђено првостепеном пресудом, као и примену материјалног права, а ожалбена пресуда, супротно наводима жалбе, није захваћена битним повредама одредаба парничног поступка, на које се, неосновано, у жалби указује.

Неосновано у жалби тужена тврди да је првостепени суд погрешно и непотпуно утврдио чињенично стање, имајући у виду одредбу члана 228 Закона о парничном поступку, којом је прописано да је странка дужна да изнесе чињенице и предложи доказе на којима заснива свој захтев или којима оспорава наводе и доказе противника, а суд утврђује чињенице од којих зависи одлука о основаности захтева, у ком смислу је првостепени суд и поступио, а заступник тужене, иако уредно позван, није приступио на рочиште на коме је главна расправа закључена, те предлога у допуну доказног поступка није имао.

Код наведеног чињеничног стања утврђеног у поступку доношења ожалбене пресуде, неосновано се жалбом тужене указује и на погрешну примену материјалног права.

Наиме, полазећи од чињеничног стања утврђеног у првостепеном поступку, правилно је становиште првостепеног суда да је наведеним решењем Министарства финансија Републике Србије од 27.12.2019. године престао правни основ престанка радног односа тужиоцу утврђен решењем Министарства финансија Републике Србије од 07.09.2017. године. Како је у конкретном случају престао правни основ на коме је заснован престанак радног односа тужиоцу од 07.09.2017. године, наступиле су правне последице незаконитог престанка радног односа, које су прописане чланом 191 Закона о раду, како је правилно нашао првостепени суд, те је правилно првостепени суд, супротно наводима жалбе, применио одредбе члана 191 Закона о раду, одлучујући као у ставу један, два и три изреке ожалбене пресуде. У наведеном смислу пресуда Врховног касационог суда Рев2 2986/20 од 18.11.2020. године, којом је преиначена пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 2222/19 од 02.10.2019. године, а наводи жалбе тужене се управо позивају на наведену пресуду Апелационог суда у Београду. Наводи жалбе занемарују да је тужена, као послодавац, доношењем незаконитог решења о престанку радног односа тужиоца од 07.09.2017. године, причинила штету имовини тужиоца, јер га је незаконитим поступком онемогућила да ради и оствари зараду коју би остварио по редовном току ствари да је радио, те применом и правила из члана 172

Закона о облигационим односима, постоји материјална одговорност тужене да успостави стање као да штетног догађаја није било, у складу са одредбама члана 191 Закона о раду, како је правилно закључио првостепени суд.

Правилна је и одлука о парничним трошковима, садржана у ставу четири изреке ожалбене пресуде (решење), у потврђујућем делу, донета правилном применом члана 153 и члана 154 Закона о парничном поступку, а решење о парничним трошковима, садржано у ставу четири изреке ожалбене пресуде, у преосталом делу, преиначено је, с обзиром да камата тече од истека рока за добровољно извршење, односно од дана наступања извршности одлуке, на основу одредаба члана 277 став 1 и члана 324 Закона о облигационим односима, а у вези одредаба члана 345, члана 440 став 1 и члана 366 Закона о парничном поступку и члана 43 Закона о извршењу и обезбеђењу.

Наиме, одредбом члана 277 став 1 Закона о облигационим односима прописано је да дужник који задоцни са испуњењем новчане обавезе дугује, поред главнице, и затезну камату по стопи утврђеној савезним законом.

Одредбом члана 324 став 1 Закона о облигационим односима прописано је да дужник долази у доцњу кад не испуни обавезу у року одређеном за испуњење. Одредбом става 2 овог члана да ако рок за испуњење није одређен, дужник долази у доцњу кад га поверилац позове да испуни обавезу, усмено или писмено, вансудском опоменом или започињањем неког поступка чија је сврха да се постигне испуњење обавезе.

Одредбом члана 345 став 1 Закона о парничном поступку прописано је да кад се странци у пресуди налаже извршење неке чинидбе, одредиће се и рок у коме је ову чинидбу дужна да изврши. Одредбом става 3 овог члана да рок за извршење чинидбе почиње да тече наредног дана од дана достављања преписа пресуде странци којој је наложено извршење.

Чланом 440 став 1 Закона о парничном поступку прописано је да ће суд у пресуди, у парницама из радног односа, којом налаже извршење чинидбе да одреди рок од осам дана за њено извршење.

Одредбом члана 43 став 1 Закона о извршењу и обезбеђењу прописано је да судска одлука која гласи на давање или чињење постаје извршна ако је постала правноснажна и ако је протекао рок за добровољно испуњење обавезе. Рок за добровољно испуњење обавезе тече од када је извршни дужник примио судску одлуку, ако законом није друкчије одређено. Судска одлука у којој је одређен услов за испуњење обавезе постаје извршна кад услов наступи.

Код изложеног, тужиоцу припада на новчани износ накнаде трошкова парничног поступка, досуђен решењем садржаним у првостепеној пресуди, законска затезна камата од дана извршности пресуде до исплате.

Стога је овај суд преиначио побијано решење у погледу одлуке о законској затезној камати, као у ставу три изреке ове пресуде (решење).

Из наведених разлога, на основу члана 390 и члана 401 тачка 2 и 3 Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци.

**Председник већа-судија
Зорица Јовановић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић**